

Miljørapport fra Norsk Skogsertifisering for virksomheten i 2021

Oslo, januar 2022

Norsk Skogsertifisering

Omfang og virksomhet

Norsk Skogsertifisering ble opprinnelig sertifisert av Det Norske Veritas i henhold til ISO 14001 Levende Skog skogstandard 2. mai 2000. Resertifisering er etter dette gjennomført hvert 3. år seinest i mai 2018. Dette tilsier at ny resertifisering skal gjennomføres i 2021, med revisjon planlagt til uke 7. Selskapet er nå sertifisert i henhold til ISO 14001: 2015 og Norsk PEFC skogstandard fra 2016. Denne rapporten beskriver erfaringene etter mer enn 20 års virksomhet som sertifisert selskap, men har hovedfokus på resultater fra 2021.

Selskapets miljøpolitikk ble behandlet av styret i april 2017. Følgende politikk ble da vedtatt:

Norsk Skogsertifisering sammen med tilknyttede eiendommer skal arbeide for et sertifisert bærekraftig skogbruk, hvor hensyn til naturmiljø, friluftsliv, HMS og andre sosiale verdier ivaretas på en god måte sammen med skogbrukets potensial for CO2-binding og økonomisk verdiskaping.

Utgangspunktet for arbeidet er en forpliktelse til å følge norsk lov og gjeldende Norsk PEFC Skogstandard.

Norsk Skogsertifisering og tilknyttede eiendommer skal:

- *Arbeide for økt kompetanse i hele organisasjonen om skogbrukets mulige påvirkning på miljø, klima og friluftsliv, og hvordan dette kan balanseres mot et mål om rasjonell og lønnsom skogsdrift.*
- *Drive et systematisk arbeid for å hindre forurensing og forbedre de samlede klima og miljøeffekter av det skogbruk som utøves, basert på et prinsipp om kontinuerlig forbedring.*
- *Arbeide for alminnelig tillit til vårt miljøstyringsystem gjennom praktisering av stor grad av åpenhet om relevant miljøinformasjon.*
- *Med tydelighet formidle innhold og krav i miljøarbeidet til egne medarbeidere, underleverandører, kunder og allmennhet.*
- *Arbeide for rasjonell integrering av skogstandard og HMS med annet kvalitetssikringsarbeid i alle ledd i produksjonskjeden.*

Selskapets miljømål sammen med strategi for å nå målene ble sist revidert i mars 2020. Miljømålene vedtas av styret, etter en forutgående prosess hvor vi har vurdert behovene for forbedringer i vår virksomhet, samt status for måloppnåelse av de gamle miljømål. Behov for nye miljømål vurderes fortløpende, basert på erfaringer samt ISO 14001 : 2015. Normalt revideres målene hvert 2. år.

Alle skogeiere som inngår avtale med Norsk Skogsertifisering slutter seg samtidig til den miljøpolitikk og de miljømål som er vedtatt for selskapet. Skogeiendommene vil i tillegg ha enkelte mer spesifikke mål for egen virksomhet. Gjeldende miljøpolitikk og miljømål er alltid tilgjengelig på vår hjemmeside www.skogsertifisering.no

Miljømål for Norsk Skogsertifisering

Vedtatt av styret 5. mars 2020.

Norsk Skogsertifisering skal være blant landets fremste fagmiljøer innenfor bærekraftig skogbruk og skogsertifisering. Norsk Skogsertifisering skal bidra til en kostnadseffektiv, uavhengig og troverdig sertifisert kvalitetssikring av et bærekraftig skogbruk på eiendomsnivå i Norge, med utgangspunkt i gjeldende miljøpolitikk for virksomheten.

Hovedmålet er å videreutvikle system og rutiner for praktisering, dokumentasjon og kvalitetssikring av miljøsertifisering basert på PEFC og ISO 14001 på de enkelte tilknyttede eiendommer, slik at dette blir en naturlig og innarbeidet del av det løpende skogbruk. Det skal være en løpende prosess med stadig forbedring av så vel rutiner og systematikk som miljøtilpasninger.

Spesiell innsats skal bli gjort på de felter hvor miljøeffektanalyser, risikoanalyser, samsvarsanalyser, innspill fra eksterne og interne parter samt løpende revisjoner viser de klareste forbedringspotensialer.

Med dette som utgangspunkt er det satt opp følgende konkrete delmål for perioden fram til utgangen av år 2021 (målperioden):

- Delta i arbeidet med revidering av Norsk PEFC Skogstandard, på administrasjon og styrenivå.
- Starte arbeid med implementering av Norsk Skogstandard når resultater fra revisjonsarbeidet foreligger.
- Starte arbeid med å etablere digital løsning for planlegging og dokumentasjon av tiltak i skog.
- Arbeide for økt innsats på bedring av skogens karbonbinding, med spesielt fokus på ytterligere økt innsats på planting og ungsogpleie, jfr registrert nivå for 2019.

Pr. 31. desember 2021 hadde 14 eiendommer/skogbruksvirksomheter inngått full avtale med Norsk Skogsertifisering. Sertifiseringen er uavhengig av virkesomsetning og tilknyttede eiendommene kan selge tømmer som sertifisert til den tømmerkjøper de måtte ønske. Eiendommene har til sammen ca. 3 350 000 daa, hvorav 2 060 000 daa er produktiv skog. Det har ikke vært endringer i tilknyttet areal siste år.

I tillegg til areal og antall eiendommer angitt ovenfor, kommer Stangeskovene AS som har eget ISO 14001 sertifikat., men som likevel har en egen avtale om å bruke den del av Norsk Skogsertifisering sin systemdokumentasjon som er relevant, og inngå i selskapets opplegg for internrevisjon og opplæring.

Pr. 1. januar 2022 inngår følgende eiendommer/virksomheter i Norsk Skogsertifisering sitt sertifikat:

Eidskog kommuneskoger Fritzøe Skoger Hans Olsen Rustand Høibraaten Skog Landåsskogene DA Løvenskiold Fossum Oslo kommuneskoger	Løvenskiold Vækerø Mathiesen Eidsvold Værk Meraker Bruk AS Maarud Gaard Selvik Bruk AS Værdalsbruket AS
--	--

Revisjoner

Norsk Skogsertifisering er blitt revidert 24 ganger av Det Norske Veritas, hovedrevisjon i 2000 og 5 oppfølgingsrevisjoner, fram til ny hovedrevisjon i april 2003. Deretter har vi hatt årlige revisjoner. Veritas har i sine revisjoner besøkt alle eiendommene minst en gang i forbindelse med revisjon i løpet av perioden 2000 – 2021.

Norsk Skogsertifisering har selv gjennomført oppstartsrevisjon på alle eiendommer som er med i ordningen, samt rutinemessige oppfølgingsrevisjoner/internrevisjoner. Totalt var det pr. 1. januar 2021 gjennomført 213 eiendomsviserutinerevisjoner på eiendommene i tillegg til oppstartsrevisjonene. I 2021 ble det gjennomført oppfølgingsrevisjoner på **10** eiendommer plus internrevisjon av Stangeskovene. Totalt er **33** drifter eller skogkulturtiltak kontrollert i felt.

I tillegg foretas systematisk og dokumentert egenkontroll og internkontroll på de enkelte eiendommer.

Norsk Skogsertifisering gjennomfører også for egen virksomhet en årlig intern systemrevisjon.

Registreringer

Kantsoner

Kantsoner er registrert under alle revisjonsbesøk når vi har besøkt drifter hvor dette har vært aktuelt. Det er fokusert spesielt på kantsoner som følge av vannsystemenes betydning i skogen, der det følger av norsk PEFC-skogstandard at kantsoner skal utvikles eller spares.

Registreringen skjer slik at vi ved alle feltkontroller av drifter hvor det er aktuelt å ha kantsoner, anslår kantsonens gjennomsnittlige bredde i felt. Tabellen nedenfor viser de årlige gjennomsnitt av disse anslåtte kantsonebredden.

Kantsonebredden er anslått med utgangspunkt i kantsonareal som faktisk er satt igjen. Eventuelt avvirket areal i kantsoner hvor det har stått ustabil ensjikt og ustabil granskog eller hvor hogst i kantsoner er gjort av friluftshensyn, er ikke inkludert i anslagene på kantsonebredden. I slike situasjoner er gjennomsnittlig bredde på skogkledd kantsoner angitt.

Siste år er gjennomsnittlig anslått kantsonebredden beregnet til 15,3 m. For siste 10-årsperiode er gjennomsnittlig kantsonebredden registrert til 13,4 m.

Utvikling i registrert kantsonebredden:

År	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Meter	17,2	15,9	14,8	13,9	10,7	13,0	11,8	10,4	13,7	16,1	15,3

Det er usikkerhet forbundet med registrering av kantsonebredden, og det vil være element av tilfeldighet i registrert utvikling fra år til år. Vi har ikke noe inntrykk av endret syn på kantsonebredden, annet enn at bredden i større grad etter hvert tilpasses forholdene på stedet. Gjennomsnittet for de siste 5 år er 13,5 m. Et slikt gjennomsnitt for flere år, gir et bedre inntrykk av det faktiske gjennomsnittet. Vi fikk med revidert PEFC standard i 2016 noe endring i regelverket for kantsoner, spesielt for smalere bekker. Dette kan bidra til utslag i statistikken. De gjennomsnitt som er registrert gjelder også areal hvor kantsonen er avvirket for å etablere ny kantsoner, jfr. standardens krav. Slik avvirket kantsoner registreres med bredde =0, for strekning hvor kantsonen i sin helhet er hogget. Kantsonen blir i slike tilfeller registret ut ifra hva som faktisk er satt igjen, og ikke hva den fremtidige kantsonen er ment å bli.

Vurdert mot kravet i skogstandarden, oppfattes kantsonebreddene akseptable. Som gjennomsnitt ligger registrerte kantsonebredder på det nivå som angis i standarden.

Hogstform

Omfanget av lukkede hogster er vurdert basert på informasjon og anslag innhentet på de eiendommer i løpet av de gjennomførte revisjoner, samt fordeling av revisjonsfelter. Vurderingene bygger på eiendomsvisе anslag de siste år, og angir et omfang på lukkede hogster på til å være i størrelsesorden 6 - 10 % av avvirkningsvolum som gjennomsnitt for de tilknyttede eiendommer. Tynninger er ikke inkludert i disse tallene. Oslo kommuneskog som i all hovedsak benytter lukkede hogstformer, bidrar vesentlig til å trekke gjennomsnittet opp.

Tynningen er tilsvarende registrert til å utgjøre en andel på ca 11 % av samlet avvirkning. Det er vesentlig usikkerhet knyttet til anslagene for lukket hogst. Lukket hogst skal gjennomføres i granskog der det økonomisk og biologisk ligger godt til rette for dette. Utfordringen er at det er relativt få steder hvor dette er tilfellet, og at egnethet for lukket hogst varierer med forventet frøsetting de enkelte år. Enkelte eiendommer har prioritert lukkede hogster mot høyereliggende områder grunnet dårlige erfaringer i deler av den lavereliggende skogen. Det har de siste år på enkelte av eiendommene vært en del vindfall, tørke og billeskader i den eldre skogen, noe som har bidratt til å styre både valg av hogstform og bestand for hogst.

Rapporterte erfaringer med lukkede hogster har vært blandet, spesielt med hensyn til stabilitet og svak sunnhet i bestand hvor dette er gjennomført. Vi har på dette grunnlag initiert et prosjekt hvor vi har sett på tilslag ved bruk av denne hogstformen.

Flatestørrelse

Vi registrerer flatestørrelse på alle feltkontrollerte hogster. Dette gir ikke et statistisk holdbart gjennomsnitt, men gir likevel en indikasjon på nivået. Gjennomsnittlig flatestørrelse registrert på feltkontrollene i 2021 var 38 daa.

År	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Dekar	34	28	33	33	34	30	38

Det er ingen spesiell utvikling i flatestørrelse de siste 5 år. Det er stor spredning i flatestørrelse, både mellom eiendommer og innenfor den enkelte eiendommen.

Skogkultur

Norsk PEFC skogstandard fokuserer på planting og stadfester foryngelsesplikten. Samtidig ser vi at god skogkultur stadig trekkes fram for økt CO2 binding. Vi følger opp dette på revisjoner, og registrerer aktivitetsnivå for planting og ungskogpleie. For 2019 og 2020 har aktivitetsnivået vært (tallene i tabellen relativ skogkultur er uten Værdalsbruket som har lav avvirkning og stor skogkulturaktivitet):

Tiltak	Samlet omfang		Omfang relativt til avvirkning (relatert til volum slutthogst)		Omfang relativt til avvirkning i Norge totalt	
	2020	2021	2020	2021	2020	2021
Planter	1 606 000	1 829 680	5,0 pl/m ³	4,9 pl/m ³	4,1 pl/m ³	3,4 pl/m ³
Ungskogpleie (daa)	15 633	20 791	48 daa/1000 m ³	49 daa/1000 m ³	26 daa/1000 m ³	18,9 daa/1000 m ³

Aktiviteten for eiendommene i Norsk Skogsertifisering er dels vesentlig høyere enn gjennomsnittlig nivå for skogbruket i Norge.

Det er i andre sammenhenger antydnet at omfanget ungskogpleie i Norge minst burde doubles. Vår oppfatning er at nivået for eiendommene i Norsk Skogsertifisering ikke er langt unna tilfredsstillende.

Omfanget av planting ligger også klart høyere enn nasjonalt gjennomsnitt. Dette bekrefter god aktivitet på eiendommene, men kan nok også delvis forklares med relativt lav furuandel på eiendommene i Norsk Skogsertifisering, sammenliknet med landet totalt.

Opplæringstiltak/kompetanseutvikling

Kompetanseutvikling skjer for Norsk Skogsertifisering på 2 nivåer:

- Utvikling av kompetanse i sentral-leddet som faglig grunnlag for selskapets virksomhet.
- Formidling av kompetanse fra selskapet til eiendommene og ikke minst formidling av kompetanse og erfaring mellom eiendommene.

I tillegg skjer det et ikke uvesentlig og systematisk arbeid på de enkelte eiendommen med utvikling av egen kompetanse.

Kompetanseutviklingen sentralt har i 2021 bestått av:

- Intern opplæring av ny daglig leder
- Deltakelse i prosess for etablering av norsk FSC standard for skogforvaltning.
- Deltakelse i prosess for revidering av norsk PEFC skogstandard.
- Deltakelse i ulike FoU-prosjekter
- Aktiv deltakelse i fora for samordning og erfaringsutveksling mellom miljøansvarlige hos de ulike sertifikatholdere i Norge.
- Deltakelse i styret for PEFC Norge.

Relevante FoU-prosjekter som vi har deltatt i 2021 har vært:

Tittel	Samarbeidspartner
Båndlav, hva tåler denne truede arten av påvirkning?	Norges Skogeierforbund, Viken Skog, NIBIO og biolog Reidar Haugan
Tech4Effect - Knowledge and Technologies for Effective Wood Procurement	NIBIO + diverse prosjektpartnere (EU-prosjekt)
Fjellskoghogst, analyse av erfaringer med hensyn til foryngelse og tilvekst.	NIBIO og Glommen Skog
Lukket hogst. Undersøkelse av resultater med hensyn til stabilitet, tilvekst og foryngelse etter gjennomførte lukkede hogster.	NIBIO og Glommen Skog
Miljøbelter - Erfaringer med miljøbelter på lassbærer	

Formidling av kompetanse fra Norsk Skogsertifisering til eiendommene skjer gjennom en årlig fagsamling, intern- revisjoner, utsending av skriftlig materiale, bruk av hjemmeside og direkte kommunikasjon. I 2021 ble den årlige fagsamlingen gjennomført 26. november med besøk hos Oslo kommuneskog. Fagsamlingen samlet 24 deltakere.

Eksterne henvendelser/klager

Eksterne henvendelser eller klager er registrert til 9 av eiendommene. De øvrige eiendommer har ikke mottatt noen eksterne henvendelser som kan ha preg av klage. Totalt er det loggført 49 henvendelser, men en stor del av disse har mer preg av forespørsel enn klage. 13 av henvendelsene kan sies å ha preg av klage knyttet til skogsdrift og etterlevelse av PEFC skogstandard. Ingen klager kan sies å påpeke vesentlige mangler i gjennomføring eller praktisering av skogstandard.

Registrerte klager mottatt i 2021 hadde følgende fordeling:

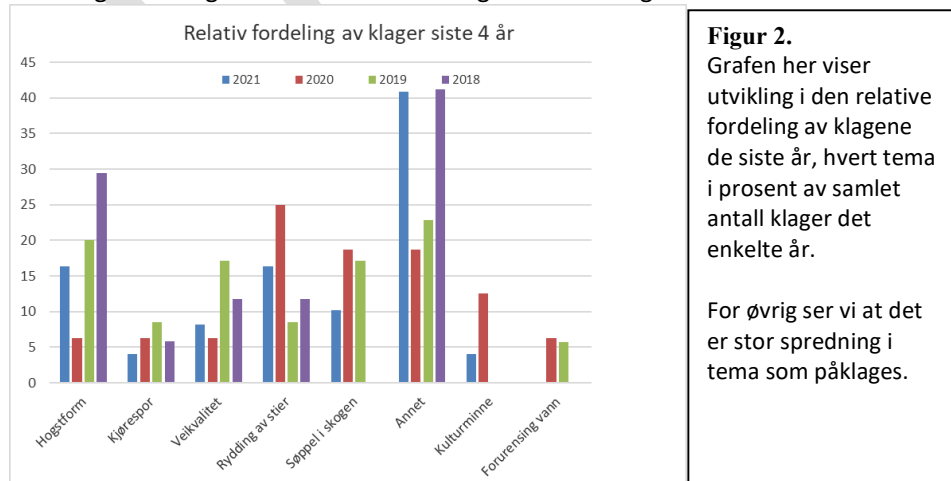
Figur 1. Registrerte klager og henvendelser.

Det har i 2021 vært en større andel klager om rydding av stier etter hogst enn vi har erfart tidligere år. Klager på søppel i skogen er i liten grad knyttet til skogsdrift. Klager på søppel i skogen har vi hatt i flere år, men omfanget har økt.

Klagene registrert under «Annet» omfatter tema som:

- Generelle klager på hogst (friluftsområder)
- Skilting
- Støy
- Biovirke som ligger lenge
- Henvendelser om «klaging i media»

Utviklingen av klager de siste 4 år viser følgende fordeling:

Figur 2. Grafen her viser utvikling i den relative fordeling av klagen de siste år, hvert tema i prosent av samlet antall klager det enkelte år.

For øvrig ser vi at det er stor spredning i tema som påklages.

Forhold til HMS og forurensingsrisiko

Vi har i 2021 ikke registrert avvik eller observasjoner knyttet til ren forurensings-skade. Vi har i internrevisjonene gjennom året hatt oppfølging av HMS og risiko for skade på 3.person knyttet til velteplassarbeid.

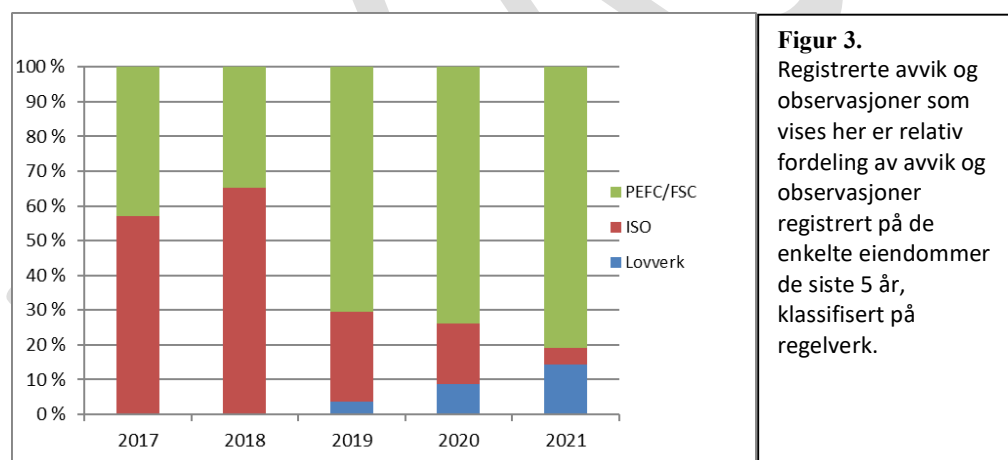
Forhold til nye standarder

Vi har i 2021 ikke fått nye standarder som direkte følger av eget sertifikat.

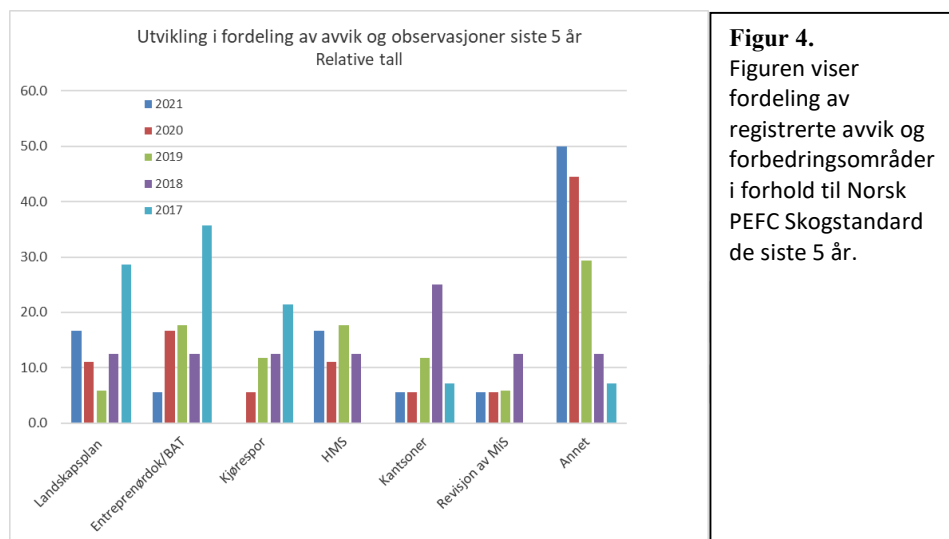
Avvik og observasjoner

Avvik og observasjoner er registrert både for Norsk Skogsertifisering som selskap, gjennom eksterne revisjoner og foretatte internrevisjoner på enkelteiendommer. I tillegg er det registrert interne avvik på de enkelte eiendommer som følge av eiendommenes egen internkontroll. Nedenfor er beskrevet de avvik og observasjoner/merknader som er fremkommet gjennom eksterne og interne revisjoner på eiendomsnivå. Interne avvik registrert av den enkelte eiendom inngår ikke, og kommer følgelig i tillegg.

Med observasjoner eller merknader menes skriftlige kommentarer i revisjonsrapportene.

Figur 3. Registrerte avvik og observasjoner som vises her er relativ fordeling av avvik og observasjoner registrert på de enkelte eiendommer de siste 5 år, klassifisert på regelverk.

Figur 4.
Figuren viser fordeling av registrerte avvik og forbedringsområder i forhold til Norsk PEFC Skogstandard de siste 5 år.

I 2021 er til sammen 18 avvik og observasjoner knyttet til PEFC skogstandard. Registreringene registrert under «annet» er 9 observasjoner. Vi vil særlig trekke frem behovet for å øke omfanget av lukket hogst.

Det er i 2021 ikke identifisert avvik knyttet til hogst inn i MiS, naturtyper eller reservatareal, men et avvik knyttet til håndteringen av et eldre avvik.

Vurdering av miljømål

Resultatene fra denne sammenstillingen av miljøstatus i forhold til de punkter som er evaluert gir et grunnlag for en foreløpig vurdering av hvordan Norsk Skogsertifisering med tilsluttede eiendommer ligger an i forhold til egne definerte miljømål.

Mål	Vurderingsmål/oppgaver	Oppfølging
Delta i arbeidet med revidering av Norsk PEFC Skogstandard, på administrasjon og styrenivå.	Vi engasjerer oss i arbeidet med formål å bli representert i forhandlingsutvalg, for å få innflytelse på utfall.	Vi har deltatt aktivt i prosessen, og deltar i arbeidsgruppene for standardutvikling, samt i interne utvalg på skogeiersiden.
Starte arbeid med implementering av Norsk Skogstandard når resultater fra revisjonsarbeidet foreligger.	Det må lages informasjonsmateriell og opplegg for ny standard, og starte formidling.	Det er pr. 31.12.21 for tidlig å arbeide med implementering. Dette arbeidet vil starte så snart det er resultater å følge opp. Finansiering er søkt
Starte arbeid med å etablere digital løsning for planlegging og dokumentasjon av tiltak i skog.	Avklare muligheter for mer tidsmessig system, primært i samarbeid med Nortømmer.	Arbeidet er fulgt opp mot Nortømmer, med tanke på løsning for gruppen av mer selvstendige eiendommer. Her er det behov for å styrke innsatsen.

Fortsatt arbeid skogens karbonbinding.	Omtale økonomisk lønnsomhet og klimanytte i fagsamlinger, samt følge opp temaet på revisjoner.	Temaet er inkludert i årsrapport og følges opp i fagsamling og revisjoner. Eiendommene ligger relativt høyt i investeringsnivå for skogkultur, sammenliknet med norsk nivå.
Øke kompetansen om lukket hogst.	Omtale temaet på fagsamlinger, i artikler, ved revisjon mm.	VI deltar i prosjekter og jobber tett med Nortømmer i utviklingen av kompetanse både hos egne og innleid arbeidskraft. Fagkunnskap skal formidles til medlemmer i Norsk Skogsertifisering og NORSKOG.

Samsvar

Oppfølging av vår samsvarsforpliktelse i forhold til ISO 14001:2015 følger av våre rutiner for internkontroll og revisjoner, vurderingen av etterlevelse av miljømål samt eksterne henvendelser.

Utfallet av disse fremgår av oppsummeringen av avvik og observasjoner, oppsummeringen av eksterne henvendelser og vurderingen av måloppnåelse knytte til miljømål. Med de avvik som er registrert samt noe mangler i måloppnåelse vurderes det ikke å være vesentlig svikt i samsvar mellom kravene, forpliktelser og resultater.

Oslo, januar 2022
Norsk Skogsertifisering